

Chuyến Năm Lửa và Ba Cột

Tác Giả: Lß Giang

Chúa Nhật, 09 Tháng 1 Năm 2011 04:36

Biết trước không thể chúng tôi đi, Ba Cột ra lệnh đi u hàng.

Trong việc thực hiện các công việc gia đình tôi đi thành lập Việt Nam Cộng Hòa miền Nam các lực lượng quân sự của các giáo phái và đảng phái là một trở ngại lớn. Việc thực hiện các công việc này vẫn còn là những vấn đề tranh luận, trong đó vấn đề Ba Cột là vấn đề đi tranh luận nhiều nhất. Nhân kỷ niệm 50 năm ban hành Hiến Pháp VNCH, chúng tôi xin trình bày đi một số sự kiện lịch sử để đi có thể thấy rõ vấn đề hơn.

Trần Văn Soái (Năm Lửa) ----- Lê Quang Vinh (Ba Cột)

Như chúng tôi đã nói trong sự ra ngày 13.10.2006, trong thời gian quân đội Pháp còn chiếm đóng Đông Dương, ở trong Nam, Pháp dùng lực lượng của các giáo phái và Bình Xuyên như là Lực lượng Quân (Suppletif Forces) để giữ lãnh thổ, và dùng các viên chức thân Pháp để cai trị. Thời miền Bắc, Pháp dùng Đội Việt và Việt Nam Quốc Dân Đảng để bình định nông thôn. Khi tình hình loạn xạ, các lực lượng này đã trở thành những “số quân”, hùng cứ tại những phòng khác nhau. Các lực lượng này thường xuyên đấu tranh và chúng coi luật pháp quốc gia ra gì.

Theo quan điểm của Ngoại trưởng Hoa Kỳ Foster Dulles, “Cao Đài và Hòa Hảo có thể được sử dụng, nhưng không xài Bình Xuyên.” (Cao Dai and Hoa Hao could be used but not Binh Xuyen). Những việc thực hiện của hai giáo phái Cao Đài và Hòa Hảo để thực hiện các công việc gia không phải là chuyến đi, vì những đòi hỏi mà họ đưa ra không phù hợp với luật pháp và khả năng tài chính của quốc gia (xem những đòi hỏi của Ba Cột ở sau). Trong Phật Giáo Hòa Hảo, chỉ có hai lực lượng chủ yếu hợp tác với chính phủ quốc gia là lực lượng của Thượng Ngươn Giác Ngộ và của Đội Tá Ngươn Văn Huệ, còn các lực lượng của Trần Văn Soái (Năm Lửa), Ba Cột và Lâm Thành Nguyên, đã đi theo Bình Xuyên chống lại chính phủ vì có sự khuyến khích và hỗ trợ của Pháp. Về ý chí còn một cách là đánh đập.

TRANH CHẤP GIỮA HAI TƯỚNG HỒ ĐÔNG NG

Ngày 23.5.1955, chính phủ quyết định cho thành lập Khu Chiếm Miền Tây bao gồm ba Phân Khu Vĩnh Long, Cần Thơ và Sóc Trăng. Đội Tá Đông Ngươn Văn Đốc, Chủ Huy Trưởng Phân Khu

Chuyến Năm Lửa và Ba Cột

Tác Giả: L Giang

Chúa Nhật, 09 Tháng 1 Năm 2011 04:36

Sóc Trăng được chia để làm Chi Huy Tr vùng Khu Chi n này. Nhiệm vụ Khu Chi n này là bình định miền Tây.

Mục tiêu đã có như ng n lúc của Đ i Tá D vùng Văn Đức và Khu Chi n Miền Tây, lo quân Hòa H o và n chia b đánh b i hoàn toàn, lý do có là không phải vì T vùng Đ c thi u khả năng mà vì vùng được chia phó bình định quá lớn và i địa th hiểm trở, trong khi đó phương tiện được cung cấp rất giới hạn.

Quân của Ba Cột sẵn d i đã rút về vùng biên giới Việt – Miền được c ng c r i quay trở l i quy phá các đ n bốp và thôn xóm, đ ng th i ph c kích quân chính ph c các tr c l giao thông, gây tình trạng bất an. Trong khi đó, quân của T vùng Tr n Văn Soái rút về vùng Đ ng Tháp Mười lập c s m i và i s giúp đ c a Pháp qua ng biên giới Việt – Miền. Tình báo của chính ph còn phát hiện c máy bay Pháp thả ti p li u và vũ khí cho quân của T vùng Tr n Văn Soái. Ngoài ra, hai đ n về Cao Đài ly khai về đang l n tr n, m t h o t đ ng đ ng v vùng Gi ng thu c Đ ng Tháp Mười và m t t i Châu Đ c.

Đ s m bình định miền Tây và n đ nh tình hình chính tr , theo l i khuy n cáo của Giáo sư Westly R. Fishel, ông Di m đã m i ông Nguy n Ng c Th góp ph n vào việc thanh toán các ph n t phi n lo n Hòa H o còn l i.

Mục tiêu ông Nguy n Ng c Th có quen biết với ông Phan Văn Hoàn, của của Ba Cột, trong th i gian ông làm T nh Tr vùng các t nh C n Th, Long Xuyên và M Tho, Ba Cột đã m u sát ông đ n 6 l n vì cho rằng ông theo Pháp, như ng ông đã thoát đ c. Đ i l i, ông Th cũng đã cho m các cuộc hành quân đ truy kích Ba Cột như u l n, như ng không bắt đ c. Do đó, khi nghe ông Ngô Đình Nhu h i ý kiến về việc d p lo n Tr n Văn Soái và Ba Cột i miền Tây, ông xin lãnh trách nhiệm ngay. Đây là m t c h i t t giúp ông thanh toán m t k thù luôn theo đ i ông. Ông đ ngh c T vùng D vùng Văn Minh làm ch huy tr vùng chi n đ ch, còn ông ph trách việc th ng l ng với các phe ly khai, vì ông đã t ng quen biết hay đ i đ u với h khi làm t nh tr vùng m t s t nh trong vùng. Ông Di m đ ng ý.

Ngày 29.12.1955, ông Di m đã ra l nh ch m d t chi n đ ch Đinh Tiên Hoàng do Đ i Tá D vùng Văn Đức chia huy và thăng Đ i Tá Đ c lên Thi u T vùng. T vùng Đ c về n t v b t bình v chuyển n ch m d t công tác m t cách đ t ng t này và khi đ c biết ông Nguy n Ng c Th là ng i đã đ ngh T vùng D vùng Văn Minh thay mình, T vùng Đ c rút gi n ông Th. Do đó, sau khi chi n đ ch này ch m d t, ngày 10.6.1956, ông Di m ph i c T vùng Đ c đi làm Đ i S t i Nam Hàn.

R t h n về chuyến ông Nguy n Ng c Th đ a T vùng D vùng Văn Minh xuống c p ch c a mình, khi tham gia cuộc chia nh lý của T vùng Nguy n Khánh ngày 30.1.1964 l t đ T vùng D vùng Văn Minh, công việc đ u tiên của T vùng Đ c là đi tìm ông Nguy n Ng c Th, lúc đó đang là Th T vùng Chính Ph, kéo ra và đánh m y cái b p tai tr c m t m i ng i!

Mục tiêu T vùng D vùng Văn Minh đang b đ i u tra về việc biên th m t thùng phuy vàng l y được của B y Việt, ngày 1.1.1956, ông Di m đã c T vùng D vùng Văn Minh làm Ch Huy Tr vùng Chi n D ch Nguy n Hu bình định miền Tây, nh m th c hi n ba m c tiêu sau đây: Phong t a biên giới Việt – Miền t Hà Tiên đ n sông Vàm C, không cho lo n quân ch y sang;

Chuyến Năm Lửa và Ba Cột

Tác Giả: L Giang

Chúa Nhật, 09 Tháng 1 Năm 2011 04:36

---

cột đất s liên lạc của lo quân gia Khu Chi n Miền Tây và Khu Chi n Đ ng Tháp M i; và thanh toán các l c l ng giáo phái ly khai, đ c bi t là l c l ng c a Tr n Văn Soái và Ba C t.

Sau đây là ph n tóm l c ti n trình và k t qu c a Chi n Đ ch Nguy n Hu :

THANH TOÁN L C L NG NĂM L A

V i s giúp đ c a c Pháp l n Vi t C ng, T ng Tr n Văn Soái, t c Năm L a, đã l p đ c nh ng căn c v ̄ng ch c trong vùng Đ ng Tháp M i. Lúc đó T ng Soái có kho ng 3.800 quân đ c chia ra thành 7 trung đ oàn có tên nh sau: Thiên H , Lê L i, Nguy n Tr i, Th ng Ki t, Quang Trung, Qu c Tu n và Hu nh Đ c. Tuy g i trung đ oàn nh ng m i đ n v này ch có kho ng trên d i 400 quân, có trung đ oàn nh Qu c Tu n ch có 65 quân. Ngoài 7 trung đ oàn này, còn có m t s ti u đ oàn đ c l p.

Quân chính ph đ c chia làm 3 cách ti n vào Đ ng Tháp M i. Ngày 9.1.1956, đ oàn quân c a Khu Chi n Đ ng Tháp và S Đ oàn 15 khinh chi n t o thanh vùng Gò B c Chiên, trong khi đó, hai Trung Đ oàn 43 và 44 theo sông Vàm C Tây ti n vào Bình Châu. Cánh quân th ba c a T ng Nguy n Giác Ng và Trung Đ oàn 42 t Sađéc lên, b trí ch n đ c ng c a đ ch. Quân c a T ng Soái ch b ch y.

Theo chi n thu t “v a đánh v a đ m” đã tr u, sau khi đ n quân T ng Soái vào ng c t, m t đ i đ i n c a chính ph đã ti p xúc v i Đ i Tá Phan Hà, Đ ng Lý Văn Phòng c a T ng Soái, t i đ n Cây Tre, làng Tân Phú, t nh Đ ng Tháp. Đ i Tá Hà bày t c mu n đ c tr v . Cu c ti p xúc th hai v i bà Lê Th G m, v c a T ng Soái, đã x y ra ngày 24.1.1956. Bà G m h a s thuy t ph c T ng Soái v quy thu n. Ngày 11.2.1956, ông Nguy n Ng c Th , đ i s l u đ ng c a Th T ng Ngô Đình Di m, đã ti p xúc v i T ng Soái. T ng Soái đ a ra m t s đ i u ki n. Sau khi th o lu n, chính ph đã đ ng ý nh sau:

- T ng Soái đ t toàn b l u l ng võ trang c a ông đ i quy n c a chính ph .
- Các tài s n đã t ch thu thu c quy n chính ph . Các tài s n ch a t ch thu, T ng Soái có quy n x đ ng.
- Binh sĩ Hòa H o đ c quy n t do l a ch n ho c gia nh p quân đ i chính ph ho c tr v v i gia đ i nh và làm ăn.

Ngày 17.2.1956, T ng Soái đã mang quân ra quy thu n. Ngày 2.3.1956 T ng Soái đã đ a ra l i tuyên b nói rõ lý do l c l ng c a ông v quy thu n v i k t lu n nh sau:

“Tôi tha thi t kêu g i anh em Ph t Giáo Hòa H o hãy đ oàn k t l i, noi theo l i tuyên b c a Đ c thân sinh c a Đ c Th y, đ ̄ng sau l ng Ngô T ng Th ng đ c ng quy t thanh tr ng b n ph n đ o và tiêu di t b n Th c – C ng, đ xây đ p t do dân ch và đ c l p phú c ng cho đ t n c.”

Cu c hành quân thanh toán l c l ng Tr n Văn Soái t 9.1.1956 đ n 17.1956 đã đ m l i s

Chuyến Năm Lửa và Ba Cột

Tác Giả: L Giang

Chúa Nhật, 09 Tháng 1 Năm 2011 04:36

Đã c lập ng c a ông v sát nh p vào Quân Đ i Qu c Gia và đ t d i quy n ch huy c a B T ng Tham M u hay không. Ba C t tr i r ng trên nguyên t c ông đ ng ý, nh ng chính ph ph i cam k t thi hành nh ng đ i u ki n ông s đ a ra.

Ba C t khai tr c Tòa r ng cu c h i ki n th hai đã di n ra ngày 6.4.1956. Th t ra, cu c h i ki n này đ c đ trù s di n ra vào ngày 4.4.1956, nh ng khi ông Th đ n C n T o thì Ba C t không ch u h i ki n mà đ a cho ông Nguy n Ng c Th m t “b n đ i u ki n” do Ba C t ký tên và đ ngày 2.4.1956. “B n đ i u ki n” này g m 16 đ i m, đ i l c nh sau:

1.- Chính ph th a nh n Đ ng Vi t Nam Dân Ch Xã H i (g i t t là Đ ng Dân Xã) là m t chánh đ ng h p pháp, đ c phép ho t đ ng trên toàn th lãnh th Vi t Nam. Phóng thích t t c các chính tr ph m do Đ ng Dân Xã nhìn nh n và b o đ m an ninh cho toàn th cán b chính tr c a Đ ng Dân Xã.

2.- Không nhìn nh n hi p đ nh Genève, t y ban ki m soát đ i nh ra kh i n c.

3.- V i s vũ khí hi n có c a l c l ng Đ ng Dân Xã, chính ph b sung thêm đ thành l p hai s đoàn, m t s đoàn B c Ti n và m t s đoàn B o An lo gi an ninh tr t t i mi n Tây. Hai s đoàn này do Trung T ng Lê Quang Vinh (t c Ba C t) ch huy. Trung T ng Vinh ch u h th ng tr c thu c c a B Qu c Phòng. T ng Lê Quang Vinh có quy n đ t b n doanh t i Long Xuyên, Sài Gòn và m t b n doanh l u đ ng.

4.- Công nh n Trung T ng Lê Quang Vinh là sĩ quan quân đ i qu c gia, và công nh n c p b c sĩ quan và h sĩ quan c a binh sĩ Đ ng Dân Xã. Tr c p cho gia đ i nh các t sĩ và th ng binh ch ng Th c – C ng do T ng Lê Quang Vinh ch huy.

5.- Tái v o trang cho m t s đ n v B o An Hòa H o đ gi an ninh tr t t vùng thánh đ a.

Dĩ nhiên, chính ph không bao gi ch p nh n nh ng đ i u ki n nh th , nh t là khi l c l ng Ba C t đang đ n ngày tàn. Ch p nh n nh ng đ i u ki n đó thì ch ng khác gì công nh n m t qu c gia trong m t qu c gia. “B n đ i u ki n” c a Ba C t cho th y Ba C t không th t s mu n th ng thuy t mà ch coi th ng thuy t nh m t k hoãn binh. Qu th t, trong th i gian h u chi n t 26 tháng 3 đ n m ng 6 tháng 4, Ba C t đã c ng c l i hàng ngũ và tái ph i trí đ ti p t c cu c chi n.

Riêng v đ i u ki n bu c chính ph ph i công nh n Ba C t là Trung T ng c a Quân Đ i Qu c Gia, c n nh c l i nh ng đ i n bi n sau đây: Ngày 20.8.1950 Ba C t đã v h p tác v i Pháp l n th t và đ c g n lon Thi u Tá, nh ng sau đó ông l i ra đi. Tháng 11 năm 1953, ông v h p tác l n th năm và đ n này 1.12.1953, ông đ c Pháp g n lon Đ i Tá. Sau đó ông l i ra đi. Ông đã v r i đ t t c 6 l n. Nay t Đ i Tá ông đòi lên Trung T ng!

Ngày 6.4.1956, ông Nguy n Ng c Th thông báo cho Ba C t bi t “B n đ i u ki n” c a ông không đ c chính ph ch p nh n.

2.- Đu i b t Ba C t: Sau khi cu c th ng thuy t th t b i, ngày 8.4.1956 B T L nh Chi n Đ ch Nguy n Hu cho hai trung đoàn m cu c hành quân truy l ùng Ba C t và quân c a Ba

Chuyến Năm Lửa và Ba Cụt

Tác Giả: L Giang

Chúa Nhật, 09 Tháng 1 Năm 2011 04:36

Cụt, một trung đoàn bí trí trong khu Châu Phú Bắc đã chuyển đến vùng quân Ba Cụt chuyển qua biên giới, còn Trung Đoàn 41 phát xuất từ quân Hoàng Ngộ một cuộc tấn công vào Thủ Đức Phước, nên có Bộ Tổng Lãnh chúa quân Ba Cụt. Cuộc hành quân này chuyển đến gần đảo. Ba Cụt đã vượt đến vòng vây, chuyển về đến Chợ Cà Đao cách Long Xuyên khoảng 7 cây số thì bắt đầu vào ngày 13.4.1956. Bộ Tổng Lãnh Chúa Nguyễn Huân đã trình bày về bắt Ba Cụt như sau:

“... Cuộc tấn công thuyết thốt bắt, Ba Cụt lên liền cùng một số sĩ quan cũn và tùy tùng trốn thoát vùng phong tỏa của quân ta. Từ vùng Thủ Đức Phước, Ba Cụt rút xuống Đàng Thập và trú ẩn với lực lượng quân sự nghĩa quân cách mạng tại vùng rừng Ba Răng, Ngày 11.4.1956, vào lúc tối lâu, Ba Cụt và Thủ Xương (Đàng Thủ Xương - Đàng Lý Văn Phòng Dân Xã Đàng), Thiệu Ủy Vinh (Bí Thủ chúa Ba Cụt), Thiệu Ủy Túc (Sĩ quan cũn và) và một số nhân viên cũn và rời Đàng Thập đến vùng rừng Long Xuyên với mục đích trốn thoát vùng phong tỏa.

“Nhiệm vụ dùng một xuồng và một ghe khố hành trình rừng Ba Răng và tiến về phía Nam dọc theo sông Hậu Giang đến đến Hòa Hòa (7 cây số Tây Bắc Chợ Mới) vào lúc 24 giờ và số cũn vượt đến đến đêm tối này đây.

“Sáng ngày 12.4.1956, Ba Cụt cùng Thủ Xương qua sông, ngừng tại Xổo Bưng (ấp Mỹ Thuận) để gặp người cũn ruốt tên là Hoàn và một số người khác bàn luận việc mua vũ khí và đến đến.

“Chiều hôm đó, vào khoảng 18 giờ, toán cũn và còn lại rời khỏi cũn Hòa Hòa để theo Ba Cụt. Khi toán này rời khỏi cũn Hòa Hòa đến 2 cây số và đang qua sông thì bắt nhân viên biệt động đến Phòng Nhì trông thấy, xạ súng bắn theo. Đàng báo động, quân đội quân gia đóng ở Chợ Mới liền tập hợp ruốt bắt để tìm bắt loãn quân.

“Bên đến, Ba Cụt cùng đoàn tùy tùng rút xuống phía Nam vào lúc 21 giờ 00, riêng Thủ Xương đến đến như Ba Cụt tiến lên Đàng Thập.

“Xuồng và ghe chuyển Ba Cụt chuyển theo hẻm rừng sông Hậu Giang và đúng nửa đêm thì bắt cũn vào Đàng Xúc (Mỹ Hòa).

“Nghỉ ngơi này đây, coi rừng đã ra khỏi cuộc ruốt bắt của quân đội chính phủ, không ngừng đến 6 giờ 00 sáng 13.4.1956, Ba Cụt và toán cũn và bắt quân đội quân gia truy kích, nên vượt băng qua sông ngang vòm Chợ Cà Đao (trên bên đến gần là Chợ cũn Đàng), vượt gặp bắt thì bắt tiến đến tình báo Bộ An bắt đến đến.

“Bắt trình không thể chuyển đến đến, Ba Cụt ra liền đến hàng.

Thốt ra, việc bí trí bắt Ba Cụt phải chuyển hợp nên nhiệm vụ. Nhờ ng người liên hệ cho biệt, sau khi Tổng Trưởng Văn Soái chuyển quy định như Ba Cụt và tiến chuyển, ông Ngô Đình Nhu đã bàn với Tổng Trưởng Đàng Đàng Văn Minh soạn thảo một kế hoạch rút một đến bắt Ba Cụt. Các nhân viên tình báo có nhiệm vụ theo dõi sự di chuyển của Ba Cụt cho biệt Ba Cụt tấn công hay lui tại vùng Chợ Cà Đao cách Long Xuyên khoảng 7 cây số và thốt nh thốt đến đến chân tại đến này. Đến Bộ An Chợ Cà Đao do các binh sĩ Bộ An gần và Trung Sĩ I Giu làm trình đến đến, nhờ các binh sĩ này là tín đến Phốt Giáo Hòa Hòa, rút đến một phần Ba Cụt, nên Ba Cụt thốt ng ghé vào

Chuyến Năm Lửa và Ba Cột

Tác Giả: L Giang

Chúa Nhật, 09 Tháng 1 Năm 2011 04:36

---

nghe đó.

Đội Ủy Hội phân trách vụ an ninh của Bộ An ninh công ông Ngô Đình Nhu trao cho thành lập và thực hiện kế hoạch phân kích biệt Ba Cột. Đội Ủy Hội đã tuyển chọn 15 binh sĩ Bộ An ninh du và giao cho Trung Sĩ Lữ, một người rớt giết và võ thuật huấn luyện. Sau khi huấn luyện xong, một đội đặc nhiệm đã được thành lập lấy tên là Đội Bộ An Tron Quốc Tu. Bên ngoài, đội này được giao nhiệm vụ theo dõi các hoạt động của Việt Cộng vùng Chợ Cà Đao, nhưng mục đích chính là theo dõi và biệt Ba Cột. Công việc này đã mở các phòng ng phân biệt vùng quanh đội Bộ An Chợ Cà Đao.

Ngày 8.4.1956, sau khi hai trung đoàn mở cuộc hành quân kiểm soát vùng Châu Phú Bắc và Thủng Phợc không biệt được Ba Cột, Bộ Tổng Lãnh Chiến Dịch Nguyễn Huệ tin rằng Ba Cột có thể trú ẩn vùng Chợ Cà Đao nên đã bí mật ra lệnh cho Đội Bộ An Tron Quốc Tu của Đội Ủy Hội đến chiếm đóng đội Bộ An Chợ Cà Đao, kết hợp với lực lượng của Trung Sĩ Giu thành Liên Đội Bộ An Tron Quốc Tu do Đội Ủy Hội chỉ huy. Đội Ủy Hội đã cho liên đội biệt vùng quanh đội Chợ Cà Đao để biệt Ba Cột.

Đêm 13.4.1956, Ba Cột và toán của võ đâm xuống qua sông về phía Long Xuyên, ngang vòm Chợ Cà Đao, cướp biệt người đội Bộ An Chợ Cà Đao, lên bãi, băng qua mặt thợa ruộng nhợ rời lên lộ chính và tiến về đội Bộ An Chợ Cà Đao với số tin tợng rợng số được các binh sĩ Bộ An trong đội đón tiếp nhợ nhợng lợn trợc. Tổng có 8 người đi về mở đến, 5 người mang súng trợng hay tiến liên, Ba Cột mang súng lợc, còn hai người không mang súng. Khi hợ đang tợ tiến về phía đội thì các binh sĩ phân kích hai bên lộ nhợy ra hô đợa tay lên và biệt trời lộ, toán của võ của Ba Cột không trợ tay kợp.

Người đi về Ba Cột xuống và trời chết là Trung Sĩ Lữ nhưng trong thông báo nói là Trung Sĩ Giu đợ che đợu hoạt động được biệt của Đội Bộ An Tron Quốc Tu. Trung Sĩ Giu về còn trung thành với Ba Cột, nên khi ra tòa Trung Sĩ Giu có khai rằng Ba Cột nói về đợ thợng thuyợt.

Năm của võ mang súng biệt biệt cùng với Ba Cột là Nguyễn Văn Hợ, Nguyễn Văn Phú, Nguyễn Văn Thợ, Nguyễn Văn Tóc và Võ Văn Vĩnh. Hai người còn lộ không mang vũ khí là Phan Văn Hoàn và Tron Tợ Hanh. Hai người này phân trách chèo đợ. Ngoài ra, các binh sĩ Bộ An còn tợch thu được hợn một triệu đợng.

Ngày 29.5.1956, trong một buổi lễ trao lệnh kợ và huy chợng, Đội Biợu Chính Phợ tợ Nam Việt đã trao tợng Liên Đội Bộ An Tron Quốc Tu một triệu đợng vì có công biệt được Thủng Phợ Ba Cột. (Đoàn Thêm, 1945 – 1964, Việt tợng ngày, Xuân Thu, Hoa Kợ, tr. 197). Số tiến này được chia cho các toàn viên của Liên Đội. Riêng Đội Ủy Hội được thợng 1 triệu đợng, Trung Sĩ Lữ 200.000 đợng và được đợc cách thăng Thiợ Ủy. Tuy nhiên, khoợng một năm sau khi Ba Cột bị xợ tợ, Thiợ Ủy Lữ đang nợm ngợ trợa đợ đội Bộ An Thợ Nợ, Long Xuyên, thì biệt một kợ lộ một biệt ngợ súng Colt 12 ly, đội xuyên qua đợu và chết ngay tợi chợ. Cơ quan an ninh nghi rằng một tay chân biệt của Ba Cột đã hợ sát Thiợ Ủy Lữ để báo thù cho Ba Cột.

Ngay sau khi Ba Cột và đợng biệt biệt, hợn 10 xe nhà binh đã đội giợi hợ về Long Xuyên. Ít lâu sau, hợ biệt giợi về Cợn Thợ đợ lộ hợ số truy tợ ra Tòa Đội Hình.

Chuyện Năm Lạ và Ba Cụt

Tác Giả: L Giang

Chúa Nhật, 09 Tháng 1 Năm 2011 04:36

3.- Việc đấu tranh luận: Trong cuốn “Viết Nam Niên Biện Nhân Việc Chính”, Chánh Đốc, tác Vũ Ngọc Chiêu, đã viết: “Có tin cho rằng Ba Cụt đã bỏ Phó Tổng Trưởng Nguyễn Ngọc Thạch hàng vài chục triệu đồng, rồi sau đó bắt sống trên đường đi phó hội.” (tr. 197).

Viết cũng viết như Vũ Ngọc Chiêu: “Ngô Đình Diệm đã nhử u lôn phái quân đi đến tận trung tâm không thanh toán đồng. Sau Ngô Đình Diệm âm mưu “thống trị thuyết”, chấp nhận cho Ba Cụt viết công tác với chính quyền (do Nguyễn Ngọc Thạch làm trung gian), nhúng vào phút cuối, Ngô Đình Diệm trở mặt, bắt cóc ông rồi đưa ra tòa xử hình với tội “phản loạn.” (Tư Diện Nhân Việc Lịch Sử Việc Nam, Văn Hóa, Hà Nội 1997, tr. 1190).

Chuyện Ba Cụt trở về để thống trị thuyết đã được ba Luật sư của Ba Cụt là Lê Ngọc Chấn, Võ Văn Quang Nguyễn và Đinh Xuân Các đưa ra thanh luận trước Tòa Án Quân Sự Cao Thủ trong một phiên xử kéo dài trong hai ngày 3 và 4.7.1956, đưa trên lời kể lời của Trung Sĩ I Giuơng khi bắt bắt, Ba Cụt có nói ông và Long Xuyên để thống trị thuyết. Tuy nhiên, kể từ ngày Ba Cụt không chịu tiếp tục thống trị thuyết và đưa ra các điều kiện bắt chính phủ phải thi hành là ngày 4.4.1956, đến ngày bắt bắt là ngày 13.4.1956, tính ra là 10 ngày. Không có bằng chứng nào cho thấy trong thời gian đó có một cuộc thống trị thuyết giữa Ba Cụt và đi đến chính phủ đã được đưa ra trước diện ra tại Long Xuyên. Vậy nếu Ba Cụt và Long Xuyên để thống trị thuyết thì thống trị thuyết với ai? Nhiệm vụ người tin rằng sẽ đưa Ba Cụt nói với Trung Sĩ Giàu như trên là để chờ đợi sau khi đã bắt bắt mà thôi.

Trong phiên tòa, Đệ Tá Mai Hữu Xuân người ghi biên Viện Chính Phủ còn đưa ra chứng thêm rằng khi các điều kiện Ba Cụt đưa ra không được chính phủ chấp nhận, Ba Cụt đã viết cho là Trưởng Thủ Hoa Kỳ Phấn một lá thư ngày 6.4.1956, trong đó có đoạn như sau: “Anh nói cho mình rõ, anh và Diệm ăn thua nhau lôn rồi, quyết một mặt một còn, lôn này anh không nhún...” Ba Cụt cũng đã viết thư báo tin cho Phó Tổng Trưởng Lữ Nh của ông ta là Ba Bông, tác Phan Công Chấn, biệt cuộc hội kiến đã thất bại để ông này tiếp tục cuộc chiến. Hai tài liệu này đã bị Quân Đệ Quốc Gia bắt được khi hành quân. Như vậy, làm gì còn có chuyện thống trị thuyết nữa?

Sau khi chính phủ Ngô Đình Diệm bắt bắt, ông Nguyễn Ngọc Thạch cũng đã xác nhận không hề có chuyện lôn Ba Cụt và thống trị thuyết rồi bắt. Trong một cuộc họp báo vào tháng 12 năm 1963 tại Hội Trường Diện Hàng, khi một ký giả hỏi rằng có phải Ba Cụt bỏ gót và họp tại Chấn Cà Đao rồi bắt bắt, có phải không, Thủ Trưởng Nguyễn Ngọc Thạch đã trả lời: “Vì sự đòi hỏi của Ba Cụt quá đáng, nên chính phủ phải nhìn nhận anh là Trung Trưởng Quân Đệ Quốc Gia anh mới trở về họp tác nên cuộc thống trị thuyết với Ba Cụt bắt thành. Sau đó, Ba Cụt bắt bắt trong khuôn khổ một cuộc hành quân miền Tây.”

Sau khi Ba Cụt bắt bắt, ngày 24.4.1956, Ba Bông, tác Phan Công Chấn, Phó Tổng Trưởng Lữ Nh của Ba Cụt và một số quân sĩ khác bắt bắt tại Châu Đốc. Sau đó, Nguyễn Văn Ca, Chính Trưởng Chấn Nhiễm của quân Ba Cụt bắt bắt tại kinh Thủ Nông và Đổng Thủ Xông, Đổng Lý Văn Phòng của Ba Cụt bắt bắt tại Mỹ Thuận, quân của Ba Cụt tan rã. Ngày 31.5.1956, Chiện Địch Nguyễn Huấn chấm dứt. Qua Chiện Địch Nguyễn Huấn, có 918 quân của Ba Cụt, trong đó có 11 sĩ quan, đã quy thuận.

4.- Xét xử và hành quyết Ba Cụt: Vì việc truy tố và xét xử Ba Cụt và đồng bọn sẽ diễn ra tại Tòa Đệ Hình Cao Thủ, nên ông Nguyễn Văn Sĩ, Bộ Trưởng Thủ Pháp, đã cử ông Huấn nh Hiếp Thành

Chuyện Năm Lửa và Ba Cột

Tác Giả: Lß Giang

Chúa Nhật, 09 Tháng 1 Năm 2011 04:36

---

ngßi ghß Chánh Án, và ông Lâm Lß Trinh, Bißn Lý Tòa Sß Thß m Sài Gòn, ngßi ghß Công Tß Vißn. Các hßi thß m do Tòa Đßi Hình Cßn Thß chß đßnh.

Ngoài hai tßi chính là “phßn loßn” và “dùng vũ lßc chßng lßi Quân Đßi Qußc Gia”, Ba Cßt và đßng bßn còn bß dân chúng tß cáo vß vô sß hành vi phßm pháp khác nhß cß hißp và gißt hßi thân nhân cßa hß, thu thuß bßt hßp pháp, v.v. nên Bß Tß Pháp phßi chß thß hai ông Chánh Án (kiêm Bißn Lý và Đß Thß m) Tòa Hòa Gißi Rßng Quyßn Long Xuyên và Châu Đßc nhßn đßn khißu nßi cßa dân chúng, lßy khßu cung các nhân chßng rßi gißi hß sß vß cho ông Bißn Lý Lâm Lß Trinh đß lßp thß tßc truy tß và đßa ra Tòa Đßi Hình xét xß.

Chß vßi hai tßi “phßn loßn” và “dùng vũ lßc chßng lßi Quân Đßi Qußc Gia”, Ba Cßt cũng đã có thß bß tuyên án tß hình rßi. Đây là hai tßi khó có thß bißn minh đßc. Ngoài ra, Ngày 10.6.1955, Thß Tßng Ngô Đình Dißm đã ban hành Dß sß 43 đßt Tßng Trßn Văn Soái (tßc Năm Lßa) và Tßng Lê Quang Vinh (tßc Ba Cßt) ra ngoài vòng pháp lußt. Riêng Tßng Trßn Văn Soái đã quy thußn nên đã đßc ân xá. Tßng Ba Cßt lßi thußc loßi “sßm đßu tßi đánh”. Trong thßi gian tß 1946 đßn 1953 Ba Cßt đã quy thußn 6 lßn nhßng sau đó lßi ra đi. “Bßn đißu kiên” Ba Cßt đã đßa ra khi thßng thuyßt là mßt hành đßng thßch thßc chính phß. Vì thß, nhißu ngßi tiên đoán Ba Cßt khó thoát khßi án tß hình.

Tòa Đßi Hình xß sß thß m vß Ba Cßt và đßng bßn đßc mß tßi Cßn Thß ngày 11.6.1956. Gia đßnh Ba Cßt đã thuê hai lußt sß danh tißng đß bißn hß cho Ba Cßt là Lußt Sß Vßng Quang Nhßng, Thß Lãnh Lußt Sß Đoàn Sài Gòn, và Lußt sß Lê Ngßc Chßn, lãnh tß Vißt Nam Qußc Dân Đßng. Nhßng hß sß quá nßng, vißc tßn tình bißn hß cßa hai lußt sß tài gißi cũng không cßu vßn đßc gì. Tòa đã tuyên án tß hình. Ba Cßt kháng cáo.

Lúc đó, tßi mißn Nam Vißt Nam chß có hai tòa thßng thß m là Tòa Thßng Thß m Sài Gòn và Tòa Thßng Thß m Huế, nhßng chính phß mußn vißc tái thß m dißn ra tßi Cßn Thß đß dân chúng mißn Tây có thß đß theo dõi, nên ngày 14.6.1956, Thß Tßng Ngô Đình Dißm đã ban hành Dß sß 33 cho phép thành lßp Tòa Thßng Thß m Đßi Hình đßc bißt tßi Cßn Thß đß tái thß m. Bß Trßng Tß Pháp đã cß ông Lê Văn Thß làm Chánh Án và ông Lê Văn Tußn ngßi ghß Công Tß Vißn.

Ngày 26.6.1956 Tßa Thßng Thß m Đßi Hình tßi Cßn Thß đã hßp đß tái thß m vß này. Phiên Tòa kéo dài trong hai ngày. Ngày 29.6.1956 Tòa tuyên bß y án cßa Tòa Sß Thß m Đßi Hình ngày 11.6.1956.

Vì hai tßi “mßu phßn” và “dùng vũ khí chßng lßi Quân Đßi Qußc Gia” thußc thß m quyßn Tòa Án Quân Sß nên ngày 4.7.1956, Tòa Án Quân Sß lßi đßc lßp tßi Cßn Thß do ông Vũ Tißn Tußn ngßi Chánh Án và Thißu Tßng Mai Hßu Xuân ngßi ghß y Viên Chính Phß đß tißp tßc xét xß. Tòa cũng tuyên án tß hình Ba Cßt, tßc đßt binh quyßn và tßch thu tài sßn.

Nhß vßy, Tßng Lê Quang Vinh, tßc Ba Cßt, đã đßc xét xß đßn ba lßn, mßt lßn ß Tòa Sß Thß m Đßi Hình, mßt lßn ß Tòa Thßng Thß m Đßi Hình và mßt lßn ß Tòa Án Quân Sß. Sau khi đßn xin ân xá cßa Ba Cßt bß bác, Ba Cßt đã bß hành quyßt tßi nghĩa trang ß đßng Hòa Bình, Cßn Thß, vào lúc 5 giß 45 phút sáng ngày 13.7.1956, bßng cách chßm đßu. Lúc đó Ba Cßt chß mßi 32 tußi. Trßc khi bß hành quyßt, Ba Cßt có khuyßn đßn vß nuôi đßy các con cho nên ngßi và xin

đß c mai táng tß i Núi Sam, Châu Đßc.

Tuy nhiên, trong cuốn “Les Guerres du Viet Nam” , Tßng Trßn Văn Đôn có ghi lß i nhß sau:

“Mßt trong nhßng ngß i đã hß sát ông Dißm, ông Nhu là Đß i Ủy Nguyßn Văn Nhung, đß c thăng cßp Thißu Tá sau đó. Nhung đã đß c chú ý vß các thành tích đß c bißt cßa anh ta. Mß i ngày Nhung chßt vài ba cái đß u Vißt Minh xách vß. Do đó, Dßng Văn Minh đã lß y Nhung vß làm cßn vß, bß i vì ông ta lo sß bß ám sát, cßn mßt tay đß đßn đß hß vß.

“Trong chißn đßch Dßng Văn Minh tßn công Hòa Hßo, Tßng Hòa Hßa Lê Quang Vinh tß Ba Củi bß bßt và bß xß tß hình. Sau khi bß chém đßu, thi hài ông đß c chôn tß i chß (tß i nghĩa trang ß đßng Hòa Bình). Nhßng sau đó, Dßng Văn Minh hß lßnh cho Nguyßn Văn Nhung đßn đào mß , móc xác lên và bßnh thành nhißu khúc, làm nhß thß đß phòng ngßa ngß i cßa Ba Củi đßn lß y xác đem vß chôn cßt trong chißn khu cßa hß ...

“Nhưng đúng là loß i ngß i thích hßp đß thi hành các loß i công tác ghê tßm đó. Có ngß i nói rßng mß i khi Nhung gißt ngß i, đôi mßt hßn đß nhß máu. Có ngß i còn nói rßng hßn thích ăn gan nßn nhân vßa bß hßn gißt chßt...” (tr. 171)

Trong cuốn “Vißt Nam Nhân Chßng” , Tßng Trßn Văn Đôn đã vißt thêm:

“Xßa kia Đß i Ủy Nhung ß trong đßn vß Commando Pháp là đßn vß chuyên đi khßng bß gißt ngß i. Lúc Ba Củi, tßng Hòa Hßo Lê Quang Vinh bß án tß hình xß chém ß Cßn Thß, Đß i Ủy Nhung lß y xác Ba Củi chßt tßng khúc, thß cùng mß i nß i đß không toàn thß cho khß i ai tìm xác xây mß thß cúng. Ông Minh nói lß i cho tôi bißt nhß vßy.” (tr. 238).

Trong cuốn hß i ký “Đôi Dòng Ghi Nhß” , Đß i Tá Phßm Bá Hoa có vißt:

“Đß i Ủy Nhung, ít ra hai lß n (trß c thß i gian có bißn cß chính trß này) khoe vß i tôi rßng, mß i lß n anh ß y gißt mßt ngß i thì anh khß c lên bßng súng mßt vßch, anh vßch khß c theo chißu thßng đßng ß bßng súng bên trái. Căn cß vào lß i nói và đßu tích trên bßng súng cßa Đß i Ủy Nhung, tôi cho rßng Đß i Ủy Nhung là mßt sĩ quan đã tßng gißt ngß i nß u không nói là thông thßo thì cũng quen tay.” (tr. 141).

Sau khi chß đß Ngô Đình Dißm bß lßt đß, ngày 14.7.1964, Vißt Nam Dân Chß Xã Hß i Đßng đã đßa kißn nghß xin Tßng Nguyßn Khánh hß y bß bán án cßa Ba Củi và phßc chßc cho ông. Tßng Nguyßn Khánh đã ra lßnh cho tòa án làm vißc này. Tuy nhiên, phß i coi vißc hß y án và phßc chßc đó chß là mßt hành vi chính trß (acte politique) chß không phß i là mßt hành vi pháp lý (acte juridique). Chißu theo các bß hình lußt và quân lußt đßng có hißu lßc lúc đó, vißc kßt tß i Ba Củi không có gì sai lußt hay oan ußng.

Lß Giang